

Cauza C-524/06

Hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene
în data de 16.12.2008

Cuvinte cheie: **Directiva 95/46; date cu caracter personal; prelucrare în scopuri statistice; principiul necesității; discriminare; trimitere preliminară**

I. Obiectul cauzei

Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Germania) pentru interpretarea articolului 12 primul paragraf CE coroborat cu articolele 17 CE și 18 CE, a articolului 43 primul paragraf CE și a articolului 7 litera (e) din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

Articolului 7 litera (e) din directiva 95/46, are următorul conținut:

„Statele membre prevăd ca datele cu caracter personal să fie prelucrate numai dacă:

(e) prelucrarea este necesară pentru aducerea la îndeplinire a unei sarcini de interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul sau terțul căruiia îi sunt comunicate datele.”

II. Starea de fapt

Heinz Huber, cetățean austriac care locuiește în Germania a inițiat un litigiu împotriva Oficiului Federal pentru Migrație și Refugiați (Baudesamt), prin care solicita ștergerea datelor care îl privesc, din Registrul Central al străinilor (AZR), considerându-se discriminat ca urmare a prelucrării datelor care îl priveau din acest registru, în special întrucât o astfel de bază de date nu există pentru resortisanții germani.

Reclamantul s-a stabilit în Germania în 1966 și drept urmare în Registrul Central al străinilor au fost inserate următoarele date care îl privesc: numele, prenumele, data și locul nașterii, cetățenia, starea civilă, sexul, lista intrărilor pe teritoriul Germaniei și a ieșirilor de pe acest teritoriu, statutul de rezident, indicații referitoare la pașapoartele deținute de-a lungul timpului, lista declarațiilor anterioare referitoare la domiciliu și numărul de referință atribuit de Bundesamt, indicații referitoare la serviciile care au transmis datele, precum și datele de referință ale acestor servicii.

Tribunalul Administrativ din Koln a admis cererea domnului Huber considerând că prelucrarea generală, în cadrul acestui registru, a datelor referitoare la un cetățean al Uniunii care nu este resortisant german constituie o restricție adusă articolelor 49 TCE și 50 TCE care nu ar putea fi justificată de obiectivul unei examinări rapide a cauzelor referitoare la dreptul de ședere al străinilor. În plus, această instanță a considerat că stocarea și prelucrarea datelor în litigiu erau contrare articolelor 12 TCE și 18 TCE, precum și articolului 6 alineatul (1) litera (b) și articolului 7 litera (e) din Directiva 95/46.

Ca urmare a apelului declarat de Baudesamt, Tribunalul Administrativ Superior al Landului Renania, a considerat că problemele de drept ridicate în cauză impun o interpretare a dreptului comunitar de către Curtea de Justiție.

Instanța de trimitere arată că prelucrarea generală a datelor cu caracter personal referitoare la domnul Huber în cadrul AZR prezintă două diferențe față de prelucrarea datelor referitoare la un resortisant german, și anume, pe de o parte, unele dintre datele referitoare la reclamantul din acțiunea principală sunt stocate nu numai în registrul comunei în care locuiește, ci și în AZR, și, pe de altă parte, acesta din urmă conține date suplimentare.

Printre altele, instanța de trimitere ridică problema dacă criteriul necesității, care rezultă din articolul 7 litera (e) din Directiva 95/46, poate constitui un criteriu de evaluare a unui sistem de prelucrare generală a datelor precum cel instituit în cadrul AZR.

III. Întrebările preliminare

Instanța de trimitere a hotărât să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- 1) Prelucrarea generală a datelor cu caracter personal referitoare la cetățeni străini ai Uniunii, efectuată în cadrul unui registru central al străinilor, este compatibilă cu [...] interdicția oricărei discriminări legate de cetățenie între cetățenii Uniunii care își exercită dreptul de liberă circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre [articolul 12 primul paragraf CE coroborat cu articolul 17 CE și cu articolul 18 alineatul (1) CE][?]
- 2)[O astfel de prelucrare este compatibilă cu] interzicerea oricărei restricții privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul altui stat membru (articolul 43 primul paragraf CE)[?]
- 3)[O astfel de prelucrare este compatibilă cu] cerința necesității, prevăzută la articolul 7 litera (e) din Directiva 95/46 [...]?”

IV. Considerentele Curții

Curtea a reținut încă de la început faptul că datele înscrise în AZR, reprezintă date cu caracter personal, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 95/46. Or, în contextul în care datele înscrise în AZR, sunt stocate și transmise de către Baudesamt către alte organe ale administrației publice în vederea aplicării dispozițiilor privind dreptul de ședere și în scopuri statistice, Curtea a constatat că ne aflăm în prezența unei prelucrări a datelor cu caracter personal, în sensul articolului 2 litera (b) din Directiva 95/46.

În ceea ce privește legitimitatea unei astfel de prelucrări a datelor cu caracter personal, articolul 7 litera (e) din Directiva 95/46 prevede că prelucrarea datelor cu caracter personal este legală dacă „*este necesară pentru aducerea la îndeplinire a unei sarcini de interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul sau terțul căruia îi sunt comunicate datele*”.

Cu toate că utilizarea unui registru precum AZR în scopul de a sprijini autoritățile însărcinate cu aplicarea dispozițiilor privind dreptul de ședere este, în principiu, legitimă și, având în vedere natura sa, este compatibilă cu interzicerea discriminării exercitate pe motiv de cetățenie, conținută în articolul 12 primul paragraf TCE, Curtea a reținut că un astfel de registru nu poate conține alte informații decât cele necesare în acest scop.

Cu toate acestea, un registru precum AZR, poate fi considerat necesar în sensul articolului 7 litera (e) din Directivă, numai dacă accesul este acordat exclusiv autorităților competente în domeniul dreptului de ședere.

În ceea ce privește prelucrarea datelor conținute de AZR în scopuri statistice, Curtea a constatat că nu este îndeplinită cerința de necesitate deoarece datele stocate în acest registru au caracter nominal. Cu toate că statele

au obligația de a transmite statistici referitoare la fluxurile migratorii de pe teritoriile statelor nemembre, conform Regulamentului 862/2007, trebuie reținut că o astfel de obligație nu necesită decât prelucrarea unor informații anonime, ceea ce nu este cazul în ceea ce privește registrul AZR.

V. Hotărârea Curții

1) Un sistem de prelucrare a datelor cu caracter personal referitoare la cetățeni ai Uniunii care nu sunt resortisanți ai statului membru în cauză, precum cel instituit prin Legea privind Registrul central al străinilor (Gesetz über das Ausländerzentralregister) din 2 septembrie 1994, astfel cum a fost modificată prin Legea din 21 iunie 2005, și care are drept obiectiv sprijinirea autorităților naționale însărcinate cu aplicarea dispozițiilor privind dreptul de ședere nu îndeplinește cerința necesității, prevăzută la articolul 7 litera (e) din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, interpretat în lumina interzicerii oricărei discriminări exercitate pe motiv de cetățenie, decât:

– în cazul în care conține numai datele necesare pentru aplicarea de către autoritățile menționate a acestor dispoziții și

– în cazul în care caracterul său centralizat permite o aplicare mai eficientă a acestor dispoziții în ceea ce privește dreptul de ședere al cetățenilor Uniunii care nu sunt resortisanți ai acestui stat membru.

Revine instanței de trimitere sarcina să verifice aceste elemente în cauza principală.

În orice caz, nu pot fi considerate necesare în sensul articolului 7 litera (e) din Directiva 95/46 stocarea și prelucrarea datelor cu caracter personal nominale în cadrul unui registru precum Registrul central al străinilor în scopuri statistice.

2) Articolul 12 primul paragraf CE trebuie interpretat în sensul că se opune instituirii de către un stat membru, în vederea combaterii criminalității, a unui sistem specific de prelucrare a datelor cu caracter personal care privește cetățenii Uniunii care nu sunt resortisanți ai acestui stat membru

VI. Aprecieri

Există numeroase concluzii care se pot desprinde din hotărârea Curții, în special unele pe care toate autoritățile publice naționale trebuie să le aibă în vedere:

- criteriul necesității, care rezultă din articolul 7 litera (e) din Directiva 95/46, constituie un *criteriu de evaluare* a unui sistem de prelucrare generală a datelor¹;
- prelucrarea datelor în scopuri statistice, chiar de către autorități publice care desfășoară un serviciu public prevăzut de lege în acest scop, nu îndeplinește cerința de necesitate dacă datele stocate în acest registru au caracter nominal²;
- interzicerea discriminării constituie una dintre garanțiile dreptului la protecția datelor³.

¹ RGDP/GDPR stabilește la articolul 35(7)(b), intitulat Evaluarea impactului asupra protecției datelor, următoarele: „Evaluarea conține cel puțin: (...) b) o evaluare a necesității și proporționalității operațiunilor de prelucrare în legătură cu aceste scopuri;”

² Articolul 89(1) și (2) din RGDP/GDPR stabilește: „(1) Prelucrarea în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice are loc cu condiția existenței unor garanții corespunzătoare, în conformitate cu prezentul regulament, pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate. Respectivul garanții asigură faptul că au fost instituite măsuri tehnice și organizatorice necesare pentru a se asigura, în special, respectarea principiului reducerii la minimum a datelor. Respectivul măsuri pot include pseudonimizarea, cu condiția ca respectivul scopuri să fie îndeplinite în acest mod. Atunci când respectivul scopuri pot fi îndeplinite printr-o prelucrare ulterioară care nu permite sau nu mai permite identificarea persoanelor vizate, scopurile respective sunt îndeplinite în acest mod.

(2) În cazul în care datele cu caracter personal sunt prelucrate în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice, dreptul Uniunii sau dreptul intern poate să prevadă derogări de la drepturile menționate la articolele 15, 16, 18 și 21, sub rezerva condițiilor și a garanțiilor prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, în măsura în care drepturile respective sunt de natură să facă imposibilă sau să afecteze în mod grav realizarea scopurilor specifice, iar derogările respective sunt necesare pentru îndeplinirea acestor scopuri.”

³ Dealtfel, RGDP, în partea de considerente (para 71, 75 și 85) relevă conexiunea dintre prelucrarea datelor și efectele discriminatorii care se pot produce în contextul unei atari prelucrări.